

Pestprotocol

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
De anti-pestcoördinator.....	2
Het verschil tussen plagen en pesten:	2
Hoe wordt er gepest:	3
Waarom wordt er gepest?	4
Wie zijn betrokken bij het pestprobleem?.....	5
Wat zijn de gevolgen van pesten?	5
Wat doen we om pesten te voorkomen of te genezen?	6
Regels die gelden in alle groepen:	7
Fase 1: Voorkomen.....	7
Fase 2: Aanpak: directe actie en planmatige aanpak.....	8
Stap 1 (leerkracht):.....	8
Stap 2 (leerkracht):.....	8
Stap 3 (leerkracht):.....	9
Stap 4 (leerkracht):.....	9
Stap 5 (anti-pestcoördinator of ib'er):	10
Stap 6 (directeur):	10
Stap 7 (directeur):	10
Begeleiding van de gepeste leerling:	10
Begeleiding van de pester:	11
Begeleiding medeleerlingen:.....	12
Adviezen voor ouders.....	13
Ondertekening voor akkoord	14
Bijlage 1: flow-chart pestprotocol basisschool Anne Frank.....	15
Bijlage 2: Nadenkformulier 1.....	16
Bijlage 3: Nadenkformulier 2.....	17
Bijlage 4: “Dit kan niet”-map.....	18

Inleiding

Alle kinderen moeten zich gedurende hun basisschoolperiode veilig bij ons voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Pesten komt echter helaas op iedere school voor, dus ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en dat we serieus aanpakken. Omdat pesten bij ons niet wordt getolereerd, is er een pestprotocol opgesteld. In dit pestprotocol beschrijven we hoe we handelen als er melding van pesten gedaan wordt of als we pestgedrag zelf signaleren. We beschrijven uiteraard ook welke preventieve maatregelen we nemen om pesten te voorkomen.

De anti-pestcoördinator

Op onze school hebben we een anti-pestcoördinator. Dit is **Vera Mommers**. Zij heeft de volgende taken:

- Zij is coördinator voor het anti-pestbeleid binnen onze school; zij houdt zich op de hoogte van de bericht- en wetgeving omtrent het onderwerp pesten binnen het primair onderwijs, zodat ons anti-pestbeleid up-to-date is en voldoet aan de wet;
- Zij is er medeverantwoordelijk voor dat alle direct betrokken partijen kennis hebben van het anti-pestprotocol. Zij zal er voor zorgen dat het anti-pestprotocol regelmatig onder de aandacht wordt gebracht en “leeft” binnen onze school;
- Zij is het aanspreekpunt voor alles wat te maken heeft met “pesten”. Zowel leerlingen, ouders/verzorgers als collega’s kunnen een beroep op haar doen. Zij zal samen met de betreffende leerling(en), ouders/verzorgers en de betreffende leerkracht(en) het pestprobleem in kaart brengen en op zoek gaan naar oplossingen. Vervolgens zal zij vinger aan de pols houden tijdens het traject dat uitgezet wordt en aanspreekpunt blijven.

Het verschil tussen plagen en pesten:

Plagen

We spreken over plagen wanneer leerlingen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het gedrag bij plagen is onschuldig en wordt door de betrokkenen niet bedreigend of echt vervelend gevonden. Je ziet het vaak bij mensen die elkaar wel mogen. Hun ogen glinsteren; er vindt een woordenspel plaats. De plager heeft niet de intentie de geplaagde te beschadigen. Plagen is niet systematisch en heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat. Door zo nu en dan een beetje geplaagd te worden en terug te plagen zal de sociale weerbaarheid van een kind vergroot worden.

Pesten

We spreken over pesten als dezelfde persoon regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Bij pesten is er een duidelijke slachtoffer- en daderrol. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend voor degene die het ondergaat. Er wordt ook niet gestopt als de gepeste daarom vraagt. Pesten gebeurt meestal niet in het openbaar. Het is daarom moeilijk te constateren en vaak merk je het pas als het al een tijdje aan de gang is.

De ontvanger bepaalt of een situatie voor hem/haar plagen of pesten is!

Hoe wordt er gepest:

Pestgedrag kan vroegtijdig worden opgemerkt wanneer men alert is op bepaalde gedragingen/uitingen van anderen. Hieronder volgen acht categorieën met voorbeelden van vaak voorkomend pestgedrag:

- *Met woorden*: schelden, vernederen, dreigen, belachelijk maken, uitlachen, gemene briefjes schrijven of een bijnaam geven op basis van lichaamskenmerken, (etnische) afkomst, geloof, seksuele voorkeur of n.a.v. een verkeerd antwoord in de klas.
- *Lichamelijk*: trekken aan kleding, duwen en sjorren, spugen, schoppen en slaan, laten struikelen, krabben, bijten, aan de haren trekken of wapens gebruiken.
- *Achternvolgen/intimidatie*: een leerling achterna blijven lopen of ergens opwachten, iemand in de val laten lopen, opsluiten, de doorgang versperren of klem zetten/rijden of seksuele intimidatie.
- *Uitsluiting/isolatie*: uitsluiten van feestjes/groepsopdrachten/spelletjes, voortdurend duidelijk maken dat hij/zij niet gewenst is, over hem of haar roddelen of iemand doodzwijgen of negeren.
- *Stelen of vernielen van bezittingen*: afpakken van kledingstukken/schooltas/andere bezittingen, beschadigen en kapotmaken van spullen (bijv. fiets), banden lek prikken.
- *Afpersing*: dwingen om geld of spullen af te geven, afdwingen om iets voor de pestende leerling(en) te doen.
- *Meidenvenijn*: kliekjes in de klas en/of op het plein, bazigheid, briefjes doorgeven, onderling fluisteren, zuchten, kuchen, snuiven, rollen met de ogen, snelle blikwisselingen, buitensluiten, negeren, verstoppen, wegrennen.
- *Cyberpesten*: cyberpesten maakt gebruik van ICT (zoals smartphone, internet, enz.) om anderen lastig te vallen, te bedreigen of te beledigen. Slachtoffers van cyberpesten worden vooral belaagd via sociale netwerken. Cyberpesten uit zich op verschillende manieren. De meest voorkomende vormen van cyberpesten zijn beledigingen, vernederende boodschappen versturen via chat en/of sociale platformen en het op het internet plaatsen van belastende

filmpjes, foto's of privégegevens van de ander. Goed om te weten is dat dit veelal strafbaar is en dat je melding kunt maken of aangifte kunt doen bij de politie.

Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden. Laat duidelijk merken dat je de pester(s) doorhebt en reageer. Steeds weer geldt hier: "Wat jij niet fijn vindt, doe dat ook niet bij een ander!"

Waarom wordt er gepest?

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens of sociale uitingsvormen te maken hebben. Leerlingen die gepest worden, doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken, of juist niet. Een kind dat wordt gepest, praat hier vaak niet over. Redenen kunnen zijn:

- Schaamte;
- Angst dat ouders met de school of met de pester gaan praten (of dat de leerkracht het bespreekbaar maakt) en dat het pesten dan nog erger wordt;
- Het probleem lijkt onoplosbaar;
- Het idee dat het niet mag klikken.

De pestende leerling

Pesters zijn vaak de sterkeren in de groep. Zij zijn of lijken populair, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en proberen ze zichzelf groter te maken door een ander klein te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans slachtoffer van het pesten te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er in hun ogen immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie;
- Groepsvorming (sociale status, "cool" willen zijn);
- Frustratie;
- Agressie;
- Verveling;
- Normen en waarden.

Meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

De meeste leerlingen houden zich echter afzijdig als er gepest wordt. Ze voelen zich vaak wel schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of geen hulp inschakelen.

Wie zijn betrokken bij het pestprobleem?

Pesten is een probleem dat zich niet gemakkelijk laat oplossen, omdat het zich vaak in het verborgene afspeelt. Dat maakt het moeilijk er grip op te krijgen. Een klimaat waarin gepest wordt, tast echter iedereen aan. In een klas waarin gepest wordt, kunnen immers alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Allen moeten zich bereid verklaren pesten te willen voorkomen, signaleren, melden en bestrijden, zodat er in de klas en op school (weer) een veilig klimaat ontstaat.

Wij gebruiken de Vijfsporenaanpak van Bob van der Meer om het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokken partijen: het gepeste kind, de pester(s), de zwijgende klasgenoten, de school en de ouders. Om het pesten te stoppen, moet iedereen uit zijn rol stappen!!! Als rollen worden losgelaten, dan verandert het sociale systeem en verschuift ook de macht.

Wat zijn de gevolgen van pesten?

Gevolgen voor de gepeste:

- Internaliserende problemen;
- Psychosomatische klachten;
- Suïcidaal;
- Blijvend moeite houden met (het aangaan van) relaties;
- Verminderd zelfvertrouwen
- Schoolverzuim;
- Afnemende prestaties/plezier;
- Vermoeidheid;
- Faalangst/perfectionisme.

Gevolgen voor de pester:

- Crimineel gedrag;
- Overmatig drankgebruik e.d.

Gevolgen voor de buitenstaander:

- Getuige van agressie;
- Last van machteloosheid.

Gevolgen voor de helper, meeloper of aanmoediger:

- Lijkt tot dusver uit onderzoek geen nadelige gevolgen te ondervinden.

Wat doen we om pesten te voorkomen of te genezen?

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van stelregels vooraf:

Stelregel 1:

Het inschakelen van de leerkracht mag niet worden opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: Je mag niet klikken, maar... als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan móet je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Stelregel 2:

Als medeleerling heb je ook de verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Stelregel 3:

School en gezin halen beiden voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet wenselijk dat ouders van een gepest kind naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Het is wel wenselijk dat ouders, zodra ze het idee hebben dat er bij hun kind of een klasgenootje van hun kind pestproblematiek speelt, dit melden bij de groepsleerkracht. Bij pestproblemen zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en regelmatig overleg voeren met de ouders.

Regels die gelden in alle groepen:

In het kader van de pestpreventie zijn er binnen school een vijftal “Gouden Regels” opgesteld. Kinderen mogen, in overleg met de leerkracht, in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde regels. Deze groepsregels worden opgesteld door en met de groep. Zowel school- als groepsregels zijn duidelijk zichtbaar opgehangen in de klas.

1. Voor groot en klein zullen we aardig en respectvol zijn

2. Op spullen groot en klein zullen we zuinig zijn

3. Hulp krijgen en geven, is heel gewoon in het leven

4. Het is fijn om verschillend te mogen zijn

5. Met elkaar blijven praten, moet je zeker niet laten

Onze aanpak is verder gebaseerd op de volgende 2 fases:

1. Voorkomen (preventieve aanpak)
2. Aanpak (curatieve aanpak)

Fase 1: Voorkomen

De school:

- stelt ouder(s)/verzorger(s) bij aanmelding van hun kind op de hoogte van dit pestprotocol. Door inschrijving op onze school conformeren ouders zich hieraan;
- bevordert een goed pedagogisch klimaat, door het sturen van een positieve groepsvorming in de eerste zes weken van de start van ieder schooljaar tijdens *De Gouden Weken*. Na de kerstvakantie werken we met de *Zilveren Weken*, na de meivakantie met de *Bronzen Weken*. Het schooljaar sluiten we ook heel bewust af in de laatste drie weken van het schooljaar. Ook als de samenstelling van de groep verandert (als er een nieuw kind in de klas komt, als een kind naar een andere school gaat of als er een nieuwe leerkracht komt), besteden we bewust aandacht aan de nieuwe groepsvorming;
- heeft aandacht voor de sociale vaardigheden van alle kinderen door het volgen van de sociaal-emotionele methode *Kinderen en hun sociale talenten*;
- zorgt ervoor dat het thema “pesten” ieder jaar aan de orde komt in de vorm van lessen en/of projecten tijdens de landelijke Week tegen het Pesten;

- geeft na iedere vakantie alle kinderen een andere plaats en laat hen ook bewust kennismaken met elkaar. Uit onderzoek is gebleken dat kinderen die in de klas bij elkaar in de buurt zitten, elkaar aardiger vinden. Nabijheid verbreedert dus;
- leert de kinderen wat het verschil is tussen plagen en pesten en tussen klikken en melden;
- bespreekt de Gouden Regels door aan de start van het schooljaar iedere week een Gouden Regel centraal te stellen. Vervolgens stelt iedere groepsleerkracht samen met zijn leerlingen in de eerste week van het schooljaar specifieke gedragsregels op voor in de groep. Deze regels worden door iedereen ondertekend (middels pasfoto en/of handtekening). Ook beslissen leerkracht en leerlingen samen welke sanctie staat op het overtreden van een regel. Gedurende het schooljaar blijven we met elkaar in gesprek over onze normen en waarden. Elke overtreding wordt bestraft; omgekeerd wordt goed gedrag beloond;
- bespreekt bij iedere groepsbespreking de sociaal-emotionele ontwikkeling van de groep als geheel en alle leerlingen individueel middels de ingevulde SCOL-vragenlijsten;
- maakt via www.sometics.com een sociogram van iedere groep, standaard na de Gouden Weken;
- onderkent haar voorbeeldfunctie, kan stelling nemen en is eenduidig in aanpak indien er signalen zijn van pesten;
- leert de kinderen te handelen via “Stop, loop door, praat”;
- maakt in de bovenbouw via “WhatsHappy” afspraken over de online do’s en don’ts in de klas.

Fase 2: Aanpak: directe actie en planmatige aanpak

Voor het personeel is duidelijk dat er altijd gereageerd moet worden op pesterijen. De verantwoordelijkheid alert te zijn op en in te grijpen bij pesterijen ligt in eerste instantie bij de groepsleerkracht. Zie hiervoor ook de [flow-chart](#) in bijlage 1.

Stap 1 (leerkracht):

Het is belangrijk om, zo gauw een kind overduidelijk pestgedrag vertoont of heeft vertoond, eerst een waarschuwing af te geven. Hiermee krijgt het kind de gelegenheid het gedrag te beëindigen. “Dit is overduidelijk pestgedrag en dat accepteer ik niet. Ik wil dat je daarmee stopt. Dit is je enige waarschuwing”.

Stap 2 (leerkracht):

Als een kind toch doorgaat na de waarschuwing, wordt overgegaan tot het [eerste nadenkformulier](#) (zie bijlage 2). De opdracht is direct gekoppeld aan het ongewenste gedrag. Het benadrukt nog eens dat de leerling een waarschuwing heeft gehad en toch is doorgegaan. Daarnaast maakt zelfreflectie deel uit van de schrijfopdracht. Het kind moet nadenken over alternatief gedrag. Dit duurt maximaal 15 minuten. Mocht het niet het gewenste effect hebben en neigt het kind naar dwarsliggen, dan schalen we op naar de volgende stap.

Stap 3 (leerkracht):

Deze keer wordt ondertekening van het [nadenkformulier 2](#) door de ouders verwacht (zie bijlage 3). Het laat ouders tijdig weten dat er iets speelt en dat hun kind een negatieve bijdrage levert aan de sfeer in de groep.

Stap 4 (leerkracht):

Gesprekken van de groepsleerkracht met de betrokken leerlingen apart. Het gesprek met de pester(s) en meeloper(s) heeft een waarschuwend karakter. Afspraken over de gewenste gedragsverandering binnen een termijn van vier weken, worden schriftelijk vastgelegd. Ouders van alle partijen worden meteen geïnformeerd over het gebeurde en de gemaakte afspraken. Er wordt duidelijk benoemd welk gedrag onacceptabel is en met welke schoolregel(s) dit in strijd is. De leerkracht maakt ook melding bij de anti-pestcoördinator, het team en eventueel de TSO en/of BSO. Alle incidenten worden doorgegeven en door de groepsleerkracht vastgelegd. Datum en een objectieve beschrijving van het incident worden genoteerd in de ["Dit kan niet map"](#) (zie bijlage 4). Zo kun je zien of er sprake is van een patroon. De groepsleerkracht geeft de ib'er/anti-pestcoördinator een kopie van dit dossier.

Kies vanaf deze stap ook voor het geven van een andere pedagogische straf, zoals:

- Excuses aanbieden d.m.v. een brief;
- Taak helpers overnemen voor die dag of die week;
- (tijdelijk) werken op een andere plek, buiten de groep;
- Buiten in de pauze schoonmaken;
- Een boek lezen of een film bekijken over pesten;
- Een werkstuk maken over pesten

De naleving van de gemaakte gedragsafspraken wordt gecontroleerd en bijgehouden door de groepsleerkracht over deze periode van vier weken. We brengen ook de groep op de hoogte van het pesten. We praten met de kinderen over ieders eigen rol daarin. We brengen een oplossingsgerichte anti-pestdiscussie tot stand. De groep kan het pesten doorbreken door actief een rol te spelen in het pestproces. Ook is het belangrijk dat deze kinderen leren dat ze het pesten bespreekbaar moeten maken met de leerkracht of hun ouders. Indien gewenst, kan de leerkracht, in overleg met de IB'er, een hulpvraag neerleggen bij het dienstencentrum. Ouders krijgen het aanbod om gebruik te maken van schoolmaatschappelijk werk.

Stap 5 (anti-pestcoördinator of ib'er):

Als het pesten niet stopt, volgt na deze vier weken een tweede gesprek met de pester(s), meeloper(s) én de ouders van deze kinderen onder leiding van de anti-pestcoördinator/ib'er en de groepsleerkracht. Ouders krijgen het aanbod om gebruik te maken van schoolmaatschappelijk werk. De kinderen krijgen nogmaals vier weken om hun gedrag aan te passen, tevens kan begeleiding ingezet worden om alsnog tot gedragsverandering te komen, in de vorm van een handelingsplan "gedrag". Het dienstencentrum kan ingeschakeld worden om dit handelingsplan mee op te stellen. Daarnaast wordt er een (pedagogische) straf opgelegd aan de pester(s) en de meeloper(s). De ib'er/anti-pestcoördinator legt afspraken vast en informeert de directeur.

Stap 6 (directeur):

Als het pesten na bovenstaande maatregelen niet stopt, wordt door de directeur een schorsing aan de pester(s) en meeloper(s) opgelegd. Hierbij volgt de school het "Protocol schorsing en verwijdering" van MosaLira. Begeleiding om alsnog tot gedragsverandering binnen vier weken te komen, wordt verplicht gesteld. De ib'er/anti-pestcoördinator houdt het dossier bij.

Stap 7 (directeur):

Als het pesten aanhoudt na bovenstaande maatregelen, kan de directeur overgaan tot een definitieve verwijdering van de pester(s) en meeloper(s). Hierbij wordt het "Protocol schorsing en verwijdering" van MosaLira gevolgd.

Begeleiding van de gepeste leerling:

We luisteren naar wat er gebeurd is en nemen het probleem serieus. We laten het kind merken dat hij/zij uniek is en dat we er voor hem/haar willen zijn. We gaan samen met kind op zoek naar mogelijke oplossingen en begeleiden hem/haar hierin. Indien nodig schakelen we deskundige hulp in. We plannen bewust vervolggesprekken. Verdere tips voor de begeleiding:

- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten. Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren, zoals:
- Ga elke ochtend, voor je naar school gaat, voor de spiegel staan. En zeg tegen jezelf waar je trots op bent: "Ik ben aardig, slim, sterk en sportief" (of wat je maar kunt bedenken). Je zult merken dat je je, als je je zelf groot maakt, ook sterker en zelfverzekerder zult voelen. Let daarom op je houding:
- Loop, sta of zit met je hoofd rechtop. Houd je schouders breed. Houd je rug recht. Zet je voeten schouderbreed. Kijk alle bazige kinderen aan, zonder dat je laat merken dat je bang of verdrietig bent. Zeg iedereen gedag, ook de pester(s). Speel toneel, laat de pester(s) niet merken dat je geraakt wordt;

- Lach niet als er valse grappen over je gemaakt worden;
- Neem jezelf serieus;
- Durf je mening te uiten zonder te denken dat anderen je dan niet meer aardig vinden. Zeg bijvoorbeeld: “Ik vind het niet leuk wat jij doet, hou op!”. “Ik vind dat ik er wél leuk uitzie en wat jij vindt, maakt mij niet uit!”. “Ik vind dat ik dit wel goed kan en wat jij vindt, maakt mij niet uit!” Loop daarna rustig weg en ga iets voor jezelf doen of samen met iemand anders;
- Doe niet je best om door de populaire kinderen aardig gevonden te worden. Zoek iemand in de klas of op school die dezelfde hobby heeft als jij;
- Zorg dat je niet alleen bent, want samen sta je sterker;
- Pas “Stop, loop weg, praat” toe. Zeg “Stop!” en geef het stopsignaal. Loop weg als het vervelende gedrag niet stopt. Praat als het nog niet stopt, ga dan naar een volwassene en vertel het probleem;
- Zo nodig inschakelen externe hulp (sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD, deelname aan Playing for Success);
- Praten over pesten is absoluut geen klikken! Het is de eerste stap die je kunt zetten om het pesten te laten stoppen.

Begeleiding van de pester:

We nemen de tijd voor een gesprek met het kind; we zorgen dat het kind zich hierbij veilig voelt. Pesten gebeurt nooit zomaar; we vinden het daarom belangrijk om achter de oorzaak te komen. We gaan in op de impact die het pesten heeft op het slachtoffer. We zorgen ervoor dat het kind weet wat we gaan doen om het pesten te stoppen en hem/haar te helpen zich aan de regels te houden. We stellen hierin duidelijk grenzen en handhaven deze consequent. We plannen bewust vervolggesprekken.

Verdere tips:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen, verandering in de thuissituatie?);
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is op de gepeste leerling;
- Excuses aan laten bieden;
- Inlaten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel;
- Straffen als het kind wel pest, belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de “stop-denk-doe” houding bevorderen;
- Contact tussen ouders en school houden; elkaar informeren en overleggen;
- Zo nodig inschakelen externe hulp (sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg,

huisarts, GGD, deelname aan Playing for Success);

- Maak andere kinderen blij, niet bang;
- Speel niet de baas over anderen, speel samen;
- Lach met elkaar, niet over elkaar;
- Help elkaar;
- Geef elkaar complimentjes;
- Haal diep adem en tel tot 10 als je boos/ongeduldig bent;
- Luister naar de ander en hou zelf je mond;
- Stop als de ander dat vraagt;
- Stop met buitensluiten, geheimen vertellen. Vandaag nog;
- Stop met schelden, bijnamen geven. Schelden doet zeer;
- Stop met “gemene” grapjes. Die zijn niet leuk;
- Schrijf je goede voornemens op. Doe deze in een envelop en geef de brief aan je leerkracht. Als je merkt dat het lastig wordt om je voornemens vol te houden, vraag dan je leerkracht of deze de brief wil teruggeven. Zo word je herinnerd aan je goede voornemens.

Begeleiding medeleerlingen:

Je kunt op 3 manieren helpen:

- Troosten
- Melden
- Aanspreken

Vraag je af:

- Ben ik het eens met hoe de pesters zich gedragen?
- Wat wil ik eigenlijk zelf?
- Maak ik andere kinderen bang, verdrietig?
- Kan ik iets aardigs doen voor het gepeste kind? Wat? Wanneer ga ik dat doen?
- Luister ik ook naar kinderen die niet bij het populaire groepje horen? Waarom (niet)?
- Ga ik om met kinderen die niet bij het populaire groepje horen? Waarom (niet)?

Verder:

- Durf uit te komen voor je eigen mening en laat je niet gebruiken door de pestkop om mee te treiteren. Je kunt de pestkop voorstellen iets anders te doen (ga voetballen, vertel over een film, een hit, wat je dit weekend wilt doen);
- Vertel jouw vrienden je mening over wat gebeurt of gebeurd is. Als je pesten werkelijk flauw vindt, zeg dan dat je niet begrijpt wat daar nu plezierig aan is;
- Je kunt als je de pestkop bezig hoort duidelijk je afkeur laten merken. Vertel wat je ervan vindt. Zeg dit niet alleen tegen de pestkop maar ook tegen de leerlingen die meepesten: doordat ze

- niet durven weigeren of hun afkeur laten blijken, maken ze het pesten mogelijk;
- Vecht of scheld nooit terug. Maak je niet schuldig aan dezelfde dingen als de pester;
- Ga na een voorval bij het gepeste kind staan en laat hem/haar niet alleen. Vertel aan hem/haar dat het pesten jou ook hoog zit en dat je er niet mee akkoord gaat. Vertel dat je pesten niet fair vindt, omdat het gemakkelijk is te winnen als je sterker bent of steun krijgt van de halve klas. Dit is heel belangrijk om te voorkomen dat gepeste kinderen gaan denken dat iedereen pesten normaal vindt;
- Indien iets ernstigs is voorgevallen, spreek dan af wie van beiden naar een van de leerkrachten zal toestappen;
- Zorg ervoor dat je hem/haar opneemt in het spel zodat hij/zij niet alleen blijft. Gepeste kinderen denken wel eens dat niemand hen nog graag heeft. Natuurlijk is dat niet zo. Nodig hem/haar daarom uit mee te doen met de groep.

Adviezen voor ouders

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken; zij zijn immers de deskundige over hun kind. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind. We zijn hierbij eerlijk, duidelijk en realistisch; wat kunnen ouders wel en niet van ons verwachten en wat verwachten wij van hén. Zo nodig verwijst school ouders naar externe deskundigen. Indien noodzakelijk worden ook de ouders van de middengroep geïnformeerd. Ouders zijn altijd welkom met hun vragen of om hun verhaal te doen. Hierbij willen we graag face-to-face contact.

Adviezen voor de ouders van de gepeste leerling

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht en/of onze anti-pestcoördinator bespreken;
- Door positieve stimulering en zogenaamde schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport/ het hebben van een hobby;
- Steun uw kind in het idee dat iedereen zijn uiterste best doet het pesten te stoppen;
- Leer kinderen opkomen voor zichzelf en stimuleer kinderen in het hulp vragen, wanneer zij niet goed durven of merken dat het niet onmiddellijk helpt;
- Stimuleer contacten met andere kinderen en vermijd dat uw kind zich gaat afzonderen;
- Hoedt u voor overbescherming. Het ligt voor de hand dat ouders wiens kind gepest wordt hun kind in bescherming nemen. Ondanks de vele goede bedoelingen kan daardoor zijn/haar

zelfvertrouwen juist nog meer geremd worden. Ga met de school na hoe u samen uw kind kunt leren om meer initiatief te nemen.

Adviezen voor ouders van de pester

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport/ het hebben van een hobby;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter elke beslissing van school staat.

Adviezen voor alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Ondertekening voor akkoord

Dit protocol is ondertekend voor akkoord:

Namens het team:

Namens de MR:

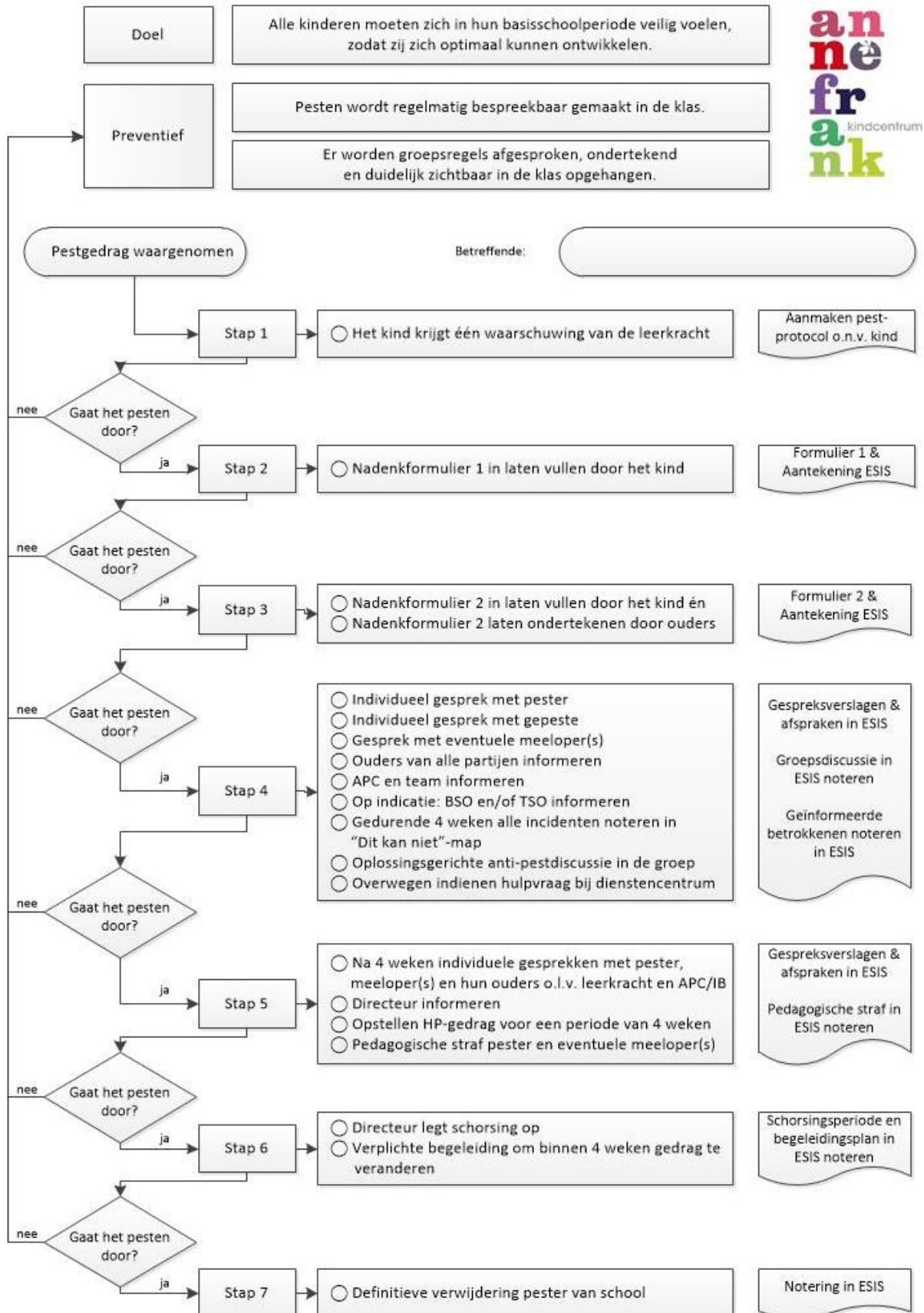
Handtekening:

Naam: _____

Datum: _____

Plaats: _____

Bijlage 1: flow-chart pestprotocol basisschool Anne Frank

Bijlage 2: Nadenkformulier 1

1. Wat gebeurde er?	
2. Heb je een waarschuwing gekregen van de leerkracht?	Ja / nee
3. Voor wie was je gedrag storend? Hoe voelde hij/zij zich?	Voor: Onderstreep en licht toe: blij / boos / bang / verdrietig
4. Welk gedrag kun je beter laten zien of wat doe je de volgende keer anders?	
5. Wat ga je doen om het goed te maken?	
6. Deze afspraak maak ik met mijzelf, de leerkracht en/of de groep:	
7. Opmerking(en) leerkracht:	

Bijlage 3: Nadenkformulier 2

1. Wat gebeurde er?	
2. Heb je een waarschuwing gekregen van de leerkracht?	Ja / nee
3. Voor wie was je gedrag storend? Hoe voelde hij/zij zich?	Voor: Onderstreep en licht toe: blij / boos / bang / verdrietig
4. Welk gedrag kun je beter laten zien of wat doe je de volgende keer anders?	
5. Wat ga je doen om het goed te maken?	
6. Deze afspraak maak ik met mijzelf, de leerkracht en/of de groep:	
7. Opmerking(en) leerkracht:	
8. Ondertekening ouder(s):	

Bijlage 4: "Dit kan niet"-map

Hieronder beschrijf je kort incidenten die zich met betrekking tot pesten hebben voorgedaan.

Datum & tijd	Betrokken kinderen	Wat deed zich voor?	Wat heb ik gedaan?	Naam toezichthouder